

Otwarcie wystawy
**PAMIĄTKI ZE ZBIORÓW GABINETU
NUMIZMATYCZNEGO**
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie w 550-lecie
II pokoju toruńskiego
Kurator: Małgorzata Kumorowicz

„Do prowadzenia wojny potrzeba przede wszystkim pieniędzy”. Przekonał się o tym zarówno Zakon Krzyżacki, jak i będący z nim w konflikcie zbrojnym, król polski Kazimierz Jagiellończyk, wspierany przez stany pruskie. Wojna trzynastoletnia, która wybuchła po ogłoszeniu brzemiennego w skutki aktu inkorporacji Prus, była wojną szczególną. Jej odmiennosc w stosunku do wojen prowadzonych dotychczas przez Królestwo Polskie polegała nie tylko na długości trwania. W sposób jaskrawy wykazana została zależność sukcesów militarnych od poziomu gospodarczego i kondycji finansowej stron walczących. Zamiast zawodzącego w boju, roszczeniowego i niezdyscyplinowanego pospolitego ruszenia, do głosu doszło wyspecjalizowane rzemiosło żołnierskie w formie dobrze wyszkolonej, zawodowej armii zaciężnej. Tam, gdzie w boju uczestniczyli najemnicy, tam potrzebny był odpowiedni zasób gotówki na spłacenie żołdu. Olbrzymie, z trudem zdobywane sumy spływały do kas skonfliktowanych władców w efekcie narzucanego podatku, dochodów z bicia monety, pożyczek od wzbogaconych na handlu miast pruskich, darowizn oferowanych w zamian za przywileje, czy pomocy udzielanej przez militarnych sprzymierzeńców. Dlatego sednem wystawy upamiętniającej rocznicę podpisania II pokoju toruńskiego, wieńczącego wieloletni, morderczy dla obu stron wysiłek zbrojny i finansowy jest pieniądź. Na wystawie zaprezentowane zostaną monety, które naszym czasem „oddalała ziemia” w postaci skarbów, pojedynczych znalezisk, a które w czasach batalii o Prusę były podstawowym środkiem płatniczym. Będą to pieniądze krzyżackie, polskie oraz pruskie - bite na podstawie nadanych przez króla przywilejów. Wystawę dopełnią upamiętniające wybrane wydarzenia medale, a także wzbogacające tematykę kopie pieczęci. Zwieńczeniem całości będzie kopia aktu II traktatu toruńskiego.

Wstęp wolny

Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
Środa, 19 października, godz. 17.00

MOC SZTUKI
Bez początku i bez końca. „Moc sztuki 5”.
Kolekcja Warmińsko-Mazurskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych

Anna Ostoya Presentation, 2003

Podczas piątej edycji wystawy „Moc sztuki” pokazane zostaną dzieła zgromadzone w ciągu 11 lat działalności stowarzyszenia. Olsztyńska Zachęta rozpoczęła budowanie kolekcji od stworzenia pewnego kanonu tradycji konceptualnej i figuratywnej, stanowiącego odniesienie do współczesnych poszukiwań artystycznych. Te dwa nurty są kontekstem do przedstawienia prac artystów, w których to powinowactwo jest szczególnie czytelne. Twórcy swoimi działaniami uczestniczą w rzeczywistości – wystawa próbuje pokazać, jak powstające współcześnie dzieła sztuki opowiadają o naszych czasach, jaki obraz Polski, świata, nas samych tworzy nowa polska sztuka. Czy na przestrzeni ostatniej dekady zmieniło się postrzeganie uwikłanej w teraźniejszość jednostki i czyhających na nią zagrożeń. Kolekcja Zachęty nie ogranicza zbioru do jednej dziedziny artystycznej, czy jednego nurtu – ma charakter otwarty, dokumentujący wszelkie dziedziny artystycznej działalności, składającej się na obraz sztuki XX i XXI wieku. Kolekcja sfinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Samorządu Miasta Olsztyna, Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Galeria „Zamek” w Reszlu
sobota, 29 października , godz. 17.00
wstęp wolny

Oddziały Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie

Dom „Gazety Olsztyńskiej” w Olsztynie
Targ Rybny 1, 10-019 Olsztyn, tel. 89 534-01-19
Muzeum Przyrody w Olsztynie
ul. Metalowa 8, 10-603 Olsztyn, tel. 89 533-47-80
Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
pl. Zamkowy 1, 11-100 Lidzbark Warmiński, tel. 89 767-21-11
Galeria „Zamek” w Reszlu
ul. Podzamcze 3, 11-440 Reszel, tel. 89 751-18-00
Muzeum im. J. G. Herdera w Morągu
ul. Dąbrowskiego 54, 14-300 Morąg, tel. 89 757-28-48
Muzeum Mazurskie w Szczytnie
ul. Sienkiewicza 1, 12-100 Szczytno, tel. 89 624-24-37
Muzeum w Mrągowie
ul. Ratuszowa 5, 11-700 Mrągowo, tel. 89 741-28-12

 MUZEUM WARMII I MAZUR W OLSZTYNIE
INSTYTUCJA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
10-074 Olsztyn, ul. Zamkowa 2, tel. 895279596, fax. 895272039,
e-mail: zamek@muzeum.olsztyn.pl, www.muzeum.olsztyn.pl

WARSZTATY PRZEDŚWIĄTECZNE
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
Dom „Gazety Olsztyńskiej”
Boże Narodzenie na Warmii i Mazurach

Tradycyjnie już w czasie adwentu Muzeum przygotowało specjalne zajęcia dotyczące Świąt Bożego Narodzenia. Dla przedszkoli i szkół podstawowych zaplanowano warsztaty o charakterze etnograficznym, natomiast dla gimnazjalistów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych – specjalna lekcja etnograficzna. W trakcie zajęć omówione zostaną dawne zwyczaje i obrzędy świąteczne, a także to, w jaki sposób obchodzimy święta dzisiaj. Dzieci dowiedzą się jak wyglądał niegdyś wigilijny stół, kim był szemel i do czego służyło nowolatk. Opowieść wzbogaci prezentacja eksponatów muzealnych. W trakcie zajęć każdy z uczestników wykona własnoręcznie świąteczną ozdobę, którą zabierze ze sobą, jako pamiątkę z Muzeum. (Grupy zorganizowane)
poniedziałek-piątek, 1–22 grudnia

Muzeum w Mrągowie
Boże Narodzenie na Mazurach
Warsztaty dla przedszkoli i szkół przybliżające zwyczaje związane z obchodzonymi Świętami Bożego Narodzenia na Mazurach. Podczas warsztatów wykonywana jest świąteczna ozdoba zabierana przez uczestników do domu.
poniedziałek-piątek, 5–16 grudnia

Galeria „Zamek” w Reszlu
Boże Narodzenie w Galerii „Zamek
Opowieść o zwyczajach świątecznych w Polsce i za granicą. Symbolika bożonarodzeniowa, historia choinki, ozdób świątecznych. W części plastycznej wykonywanie ozdób świątecznych.
środa-czwartek, 7–22 grudnia

Muzeum Mazurskie w Szczytnie
Warsztaty bożonarodzeniowe 2016
Zajęcia z ludowej plastyki obrzędowej: wykonywanie ozdób choinkowych oraz okolicznościowych kart pocztowych, ubieranie choinek znajdujących się w muzeum w ozdoby własnoręcznie wykonane.
poniedziałek-piątek, 12–21 grudnia

Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
Warsztaty bożonarodzeniowe 2016
wtorek-piątek, 6–21 grudnia

PAŹDZIERNIK

PAZDZIERNIK

2 **Finisaż wystawy *PONAD MALARSTWO***
z kolekcji Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
Kurator: Ada Kowalczyk
16.00 *W trakcie spotkania*
wykład Marii Jankowskiej - Andrzejewskiej
o obrazach z materii w polskiej sztuce
powojennej, 1957-1970
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie - sala przy wieży
wstęp wolny

6 Konferencja
czw. 9.30 Spotkania z historią – 550-lecie II pokoju toruńskiego
Organizatorzy: Stowarzyszenie „Dom Warmiński”,
Stowarzyszenie gmin „Polskie zamki gotyckie”,
wsparcie: Samorząd Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
wstęp wolny

12 Konferencja naukowa
śr. *W poszukiwaniu tożsamości Mazur*
16.00 *i Mazurów.*
W 120. rocznicę powstania Mazurskiej Partii
Ludowej (1896-2016)
 Współorganizatorzy: Starosta Szczycieński, OBN,
 Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
Muzeum Mazurskie w Szczytnie
 wstęp wolny

14 pt. 13.00 *Herbatka u Pieniężnych*
Spotkania kończące cykl imprez z okazji 130. lecia powstania „Gazety Olsztyńskiej” (1886–1939).
Jednocześnie jest to włączenie się w obchody Roku Henryka Sienkiewicza i akcji wspólnego czytania „Quo vadis”, książki której fragmenty drukowane były w latach 1900–1901 na łamach gazety.
Zajęcia na zapisy.
*Dom „Gazety Olsztyńskiej”
wstęp wolny*

19 Spotkania z Przyrodą
śr. Przyroda Nietlickich Bagien
17.30 Marian Szymkiewicz
– Muzeum Przyrody w Olsztynie

Nietlickie bagna są jedną z największych i najlepiej zachowanych obszarów bagiennych w woj. warmińsko – mazurskim. Wysokie walory przyrodnicze były podstawą utworzenia w 2003 r. rezerwatu „Nietlickie Bagno”, a wraz z przyległymi łakami i terenami bagiennymi utworzono tu Ostoję Ptasia w ramach sieci Natura 2000 „Bagna Nietlickie” oraz Specjalny Obszar Ostoji Siedlisk „Mazurskie Bagna”.

*Muzeum Przyrody w Olsztynie
wstęp wolny*

19 **Otwarcie wystawy**
śr. **Pamiętki ze zbiorów Gabinetu**
17.00 **Numizmatycznego Muzeum Warmii i Mazur**
w Olsztynie w 550-lecie II pokoju toruńskiego
Kurator: Małgorzata Kumorowicz
Szczegóły na odwrocie
Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
wstęp wolny

20 Warsztaty Bałtyjskie
czw. 17.00 *O wsi, co po olsztyńskim lesie miejskim wędrowała...*
dr Alicja Dobrosielska (OBN Olsztyn),
dr Arkadiusz Koperkiewicz (UG Gdańsk)
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
wstęp wolny

21 pt. 18.00 **Otwarcie wystawy pokonkursowej**
Fotograf Szczycieński 2016
Ósma edycja konkursu fotograficznego i wystawy pokonkursowej realizowanych wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Muzeum w Szczycinie. Jest to rejestracja zmieniających się krajobrazów Szczyciny i okolic, a także wydarzeń życia codziennego, publicznego i rodzinnego mieszkańców ziemi szczycieńskiej.

Muzeum Mazurskie w Szczycinie
wstęp wolny

24 VII Turniej Miast Historycznych w Rylinie
pon. 9.00 Celem Turnieju jest szerzenie wiedzy dotyczącej
-15.00 historii wieków średnich na Warmii i Mazurach,
 poznanie kultury i życia codziennego
 średniowiecznego społeczeństwa, historii miast oraz
 rozbudzenie zainteresowań historią.

*Muzeum w Mrągowie
 wstęp wolny*

26 **XIV Powiatowy Przegląd Twórczości**
śr. **Artystycznej Osób Niepełnosprawnych**
10.00 **Powiatu Szczycieńskiego Portret**

Doroczna wystawa twórczości plastycznej osób niepełnosprawnych będących pod opieką placówek na obszarze powiatu szczycieńskiego. Współorganizatorem jest Stowarzyszenie Pomocy na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Szczytnie.

Muzeum Mazurskie w Szczytnie
wstęp wolny

26 Spotkania z Przyrodą
śr. Nietoperze Warmii i Mazur
17:30 dr Joanna Duriasz (Olsztyn)

Nietoperze należą do najbardziej tajemniczych i jeszcze wciąż słabo poznanych grup zwierząt. Na wykładzie zostaną scharakteryzowane gatunki występujące na Warmii i Mazurach, a także główne problemy związane z badaniami i ochroną tych ssaków.

*Muzeum Przyrody w Olsztynie
wstęp wolny*

27 **Olsztyński Wehikuł Czasu**
czw. 17.00 *Tramwaj zwany pożądaniem – wspomnienia pasażera sprzed półwieczem*
 Współorganizator: PTH Oddział w Olsztynie
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
wstęp wolny

28 *Herbatka u Pieniężnych*
pt. Spotkania kończące cykl imprez z okazji
10.00 130. lecia powstania „Gazety Olsztyńskiej”
(1886–1939).
Zajęcia na zapisy.

Dom „Gazety Olsztyńskiej”
wstęp wolny

29 **Moc sztuki**
sob. ***Bez początku i bez końca. „Moc sztuki 5”***
17.00 **Kolekcja Warmińsko-Mazurskiego**
Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych
Wiecej informacji na odwrocie.

LISTOPAD

6 niedz. **Niedziela w Muzeum**
12.00 *Wokół Święta Niepodległości*
16.00 W programie prezentacja multimedialna „Wokół barw narodowych” oraz zajęcia warsztatowe: wykonanie kokardy i telegramu patriotycznego, zakładki z historycznymi herbami Polski oraz powielenie druku pamiątkowego.

*Dom „Gazety Olsztyńskiej”
wstęp wolny*

8 wt. 17.00 **Otwarcie wystawy**
Polacy z Kresów Wschodnich na Warmii i Mazurach
Kurator: Kinga Raińska
Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
wstępu wolny

8
wt.
18.00

Otwarcie wystawy
Mragowo w fotografii 1945-80. Edycja III.

Ekspozycja ukazuje nieznanie miasto i jego mieszkańców, którzy zmieniali się wraz z upływem lat. Ich młodość i wspomnienia, które są sentymentalnym powrotem do „Miasta, którego już nie ma”.

Muzeum w Mragowie
wstęp wolny

9 **Spotkania z Przyrodą**
śr. **Prezentacja filmu Marcina Bachorskiego**
17.30 *Krutynia - perła Mazur*
Spotkanie z Autorem filmu

Krutynia jest najbardziej znaną wśród turystów rzeką Pojezierza Mazurskiego, jednocześnie uznawana jest za jeden z najpiękniejszych szlaków kajakowych Polski.

Film przeniesie nas w uroki Zielonej Rzeki, jak często nazywa się Krutynię. Poznamy twórcę i szczegóły powstania jego filmu.

10 **Olsztyński Wehikuł Czasu**
czw. **Zołnierze Wykłęci czy Niezłomni? - podziemie**
17.00 **niepodległościowe na Warmii i Mazurach**
 Współorganizator: PTH Oddział w Olsztynie
 Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
 wstęp wolny

15 **Zachęta do sztuki**
wt. **Zbigniew Libera, *To co było, może przyjść?***
18.00

Czołowy artysta nurtu sztuki krytycznej, Charyzmatyczny, bezkompromisowy. Autor obiektów, instalacji, filmów wideo, wideo instalacji, fotografii, scenografii teatralnej, filmu fabularnego „Walsler”. W latach 1980-1986 związany z twórcami łódzkiego „Strychu” i „Kultury Zręty”. Był członkiem środowisk i uczestnikiem przedsięwzięć sztuki niezależnej w Polsce w latach 80. W swoich pracach analizuje i krytykuje przyjęte konwencje, kulturę masową, tradycyjne modele wychowania, porusza kwestie manipulowania rzeczywistością przez media. Na spotkaniu artysta podejmie temat związany z niezależnością kultury i coraz bardziej widocznym protektoratem państwa nad tą dziedziną. Czy nie jest to zagrożeniem autonomii sztuki, autonomii artysty?

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
wstęp wolny

17 czw. 17:00	Warsztaty Bałtyjskie <i>Piramidy z ziemi. Grodziska północnych Prus.</i> dr Roman Schiroukhov (Uniwersytet Wileński) <i>Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie</i> wstęp wolny
---------------------	---

22 wt. 18.00 **Zachęta do sztuki**
Wiesław Wachowski *Odczedanie zdarzeń...jesienne*
 Spotkanie ze znanym olsztyńskim artystą, baczny
 i wrażliwym obserwatorem codzienności, życia,
 natury. Autorem filmów eksperymentalnych, pokazów,
 performance, zajmującym się malarstwem, grafiką,
 rysunkiem. Kreatorem zdarzeń artystycznych, twórcą
 instalacji.

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
 wstęp wolny

23 **Spotkania z Przyrodą**
śr. **Chronione rośliny Warmii i Mazur**
17.30 **dr Włodzimierz Pisarek – Olsztyn**

Według szacunków botaników spośród ok. 2250 gatunków roślin naczyniowych (grupujących paprotniki i rośliny kwiatowe) w Polsce ok. 1250 gat. zasiedla obszar Warmii, Mazur i Powsia. Część gat. straciła status ochronny, dla innych zostały na obniżony do częściowej, a jeszcze inne dotychczas nie chronione zostały nią objęte, np. gruszyckizki.

Muzeum Przyrody w Olsztynie
wstęp wolny

24 **Olśztyński Wehikuł Czasu**
czw. *Co mu w duszy grało, czyli o niezwykłych*
17.00 *talentach Feliksa Nowowiejskiego*
 Współorganizator: PTH Oddział w Olśztynie
Muzeum Warmii i Mazur w Olśztynie
 wstęp wolny

24-25 **Konferencja naukowa**
czw. **Podsumowanie polsko-niemieckiego**
-pt. **projektu badań początków miasta**
warzyńskiego Alt Wartenburg/Barczewko –
warzyńskie Pompeje
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
wstęp wolny

25
pt.
17.00

Imieniny św. Katarzyny Aleksandryjskiej,
patronki lidzbarskiego zamku.

*Kaplica zamkowa – historia, wystrój,
nieznane epizody*

Wykład: Małgorzata Jackiewicz-Garniec

Koncert organowy: Monika Kuczyńska,
Zgromadzenie Św. Katarzyny, utwory organowe
poświęcone św. Katarzynie Aleksandryjskiej

*Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
wstęp wolny*

GRUDZIEŃ

Warsztaty przedświąteczne
w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, Domu „Gazety Olsztyńskiej”, Galerii „Zamek” w Reszlu, Muzeum w Mragowie, Muzeum Warmińskim w Lidzbarku Warmińskim i Muzeum Mazurskim w Szczytnie.
Więcej informacji na odwrocie.

4 niedz. 12.00 **Zamkowy koncert kołęd**
Współpraca:
Młodzieżowy Dom Kultury w Lidzbarku Warmińskim
Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
wstęp wolny

4 **Cavata na olsztyńskim zamku**
niedz. **Rzeźba „Matka Boska karmiąca”**
17.30 **Angelika Rejs**

Rzeźba pochodzi z XIX w. z okolic Olsztyna, została wykonana przez nieznanego artystę ludowego. W zbiorach etnograficznych Muzeum Warmii i Mazur dominuje rzeźba przedstawiająca wizerunki Maryi jako Matki, Opiekunki i Orodowniczk. Dwie z pośród nich traktują Matkę Bożą w sposób wyjątkowy, podkreślając jej funkcję macierzyńską.

Koncert Pro Musica Antiqua

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
wstęp wolny

6 *Czy Św. Mikołaj istnieje?*
wt. Mikołajki w Galerii „Zamek” w Reszlu, lekcja
16.00 i część plastyczna, podczas której dzieci
wykonają figurki św. Mikołaja
Galeria „Zamek” w Reszlu

7 **Wernisaż wystawy**
śr. **Zwierzęta afrykańskiej sawanny**
17.30 **(ze zbiorów Adama Pontusa)**

Jest to pierwsza w historii Muzeum Przyrody wystawa poświęcona faunie afrykańskiej. Wśród eksponatów zwierząt m.in. antylopa gnu, struś afrykański, hiena przegrywana, guziec, antylopa impala.

Muzeum Przyrody w Olsztynie
wstęp wolny

8 **Konferencja naukowa**
czw. 10.00 *Pokój toruński 1466 roku. W 550. rocznicę przyłączenia Warmii do Rzeczypospolitej*
Współpraca: Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Muzeum Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim
wstęp wolny

9 pt. 18.00 **Otwarcie wystawy**
Skarby spod mazurskich strzech
Zimowa edycja wystawy prezentującej prywatne i społeczne kolekcje etnograficzne powiatu szczyńskiego. Obiekty pochodzą ze zbiorów Babskiej Izby w Szapłatach i Izby Rolniczej w Olszynie.

Muzeum Mazurskie w Szczytnie
wstęp wolny

9 pt. 18.00 **Doroczne spotkanie**
Darczyńców i Dobrodziejów Muzeum Mazurskiego
w Szczytnie oraz prezentacja obiektów
przekazanych do muzeum w 2016 roku.
Muzeum Mazurskie w Szczytnie
wstęp wolny

9 pt. 18.00 **Galeria Jednego Obrazu**
Spotkanie autorskie z fotografem
Lukaszem Pepolem.
 Artysta o sobie: „Fotografuję tak samo jak oddycham: świadomie i głęboko, z uwagą, innym razem lekko i beztrudnie, mimochodem, czasem szybko, bo w pośpiechu, płytko i z zadykacją, tlenem, spalinią, miastem, lasem, ruchem, czasem z wielkim trudem. Jedno i drugie prawie tak samo długo”
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
 wstęp wolny

11 Wigilia u Herdera
niedz. 16.00 Impreza adwentowa, odbywająca się także z okazji rocznicy śmierci patrona Muzeum w Moragu
W programie:
- promocja albumu archiwalnych widoków Moraga, opracowanego przez Sonię i Piotra Taciaków, wydane go przez Wydawnictwo „Retman” Waldemara Mierzwę
- „Muzyka w pałacowych pokojach”- koncert na Boże Narodzenie i wspólne śpiewanie kolęd - przygotowane przez Stowarzyszenie Miłośników Muzyki im. F. Nowowiejskiego w Olsztynie

15 Warsztaty Bałtyjskie
czw. 17.00 *Miedzy historią a archeologią.*
Wyniki interdyscyplinarnych badań
archeologicznych średniowiecznej osady w Białej
Górze, w widłach Wisły i Nogatu.
Zbigniew Sawicki
(Muzeum Zamkowe w Malborku)

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
wstęp wolny

18 niedz. 12.00 -16.00 **Niedziela w Muzeum „Boże Narodzenie i Nowy Rok na Warmii”**
w ramach VIII Warmińskiego Jarmarku Świątecznego
W programie prelekcja oraz pokaz zabytków związanych z regionalnymi tradycjami świątecznymi, wroźby noworoczne, wykonywanie ozdób choinkowych.

Dom „Gazety Olsztyńskiej”
wstęp wolny

ISSN 1505-0025
Redakcja: Dział Wydawnictw i Promocji MWiM
Opracowanie graficzne: Izabella Smoleńska
Fot. Grzegorz Kumorowicz

 polub nas Wirtualne Muzeum
Włocławka i Mazur
www.wmwm.pl

Muzeum zastrzega sobie możliwość zmian w programie